

Prese un informācija

Eiropas Savienības Tiesa
PAZIŅOJUMS PRESEI Nr. 8/21
Luksemburgā, 2021. gada 26. janvārī

Spridums apvienotajās lietās C-422/19 un C-423/19
Johannes Dietrich un Norbert Häring/Hessischer Rundfunk

Eurozonas dalībvalsts var noteikt, ka tās valsts pārvaldei ir pienākums pieņemt maksājumus skaidrā naudā, taču tā var arī ierobežot šādu maksājumu veikšanas iespējas sabiedrības interešu apsvērumu labad

Šāds ierobežojums var tikt attaisnots it īpaši tad, ja maksājumi skaidrā naudā var radīt pārvaldei nesaprātīgas izmaksas ļoti lielā maksātāju skaita dēļ

Divi Vācijas pilsoņi, kuriem Hesenes federālajā zemē (Vācija) jāmaksā apraides līdzmaksājums, ierosināja *Hessischer Rundfunk* (Hesenes raidorganizācija) šo līdzmaksājumu samaksāt skaidrā naudā. Atsaucoties uz saviem Noteikumiem par apraides līdzmaksājuma samaksas kārtību, kuros ir izslēgta jebkāda iespēja maksāt minēto līdzmaksājumu skaidrā naudā¹, *Hessischer Rundfunk* šo priekšlikumu noraidīja un nosūtīja viņiem paziņojumus par maksājamo summu.

Abi Vācijas pilsoņi šos paziņojumus par maksājamo summu pārsūdzēja, un lieta nonāca *Bundesverwaltungsgericht* (Federālā administratīvā tiesa, Vācija). Minētā tiesa konstatēja, ka *Hessischer Rundfunk* Noteikumos par apraides līdzmaksājuma samaksas kārtību paredzētais aizliegums apraides līdzmaksājuma samaksai izmantot euro banknotes ir pretrunā augstāka ranga federālo tiesību normai, kurā ir noteikts, ka euro banknotes ir neierobežots likumīgs maksāšanas līdzeklis².

Tā kā *Bundesverwaltungsgericht* tomēr bija šaubas par šīs federālo tiesību normas saderīgumu ar Savienības ekskluzīvo kompetenci monetārās politikas jomā attiecībā uz dalībvalstīm, kuru naudas vienība ir euro, tā vērsās Tiesā ar lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu. Iesniedzējtiesa arī jautāja, vai euro banknošu kā likumīgā maksāšanas līdzekļa statuss aizliedz dalībvalstu publisko tiesību subjektiem izslēgt iespēju valsts varas noteiktu maksāšanas pienākumu izpildīt skaidrā naudā – kā tas ir Hesenes federālajā zemē apraides līdzmaksājuma gadījumā.

Tiesa, izskatot lietu virspalātā, nosprieda, ka dalībvalsts, kuras naudas vienība ir euro, organizējot savu valsts pārvaldi, var veikt pasākumu, ar kuru noteikts, ka valsts pārvaldei ir pienākums pieņemt maksājumus skaidrā naudā, vai ar konkrētiem nosacījumiem var ieviest atkāpi no šā pienākuma sabiedrības interešu apsvērumu dēļ.

Tiesas vērtējums

Pirmām kārtām, Tiesa interpretē jēdzienu “monetārā politika” jomā, kurā Savienībai ir ekskluzīva kompetence attiecībā uz dalībvalstīm, kuru naudas vienība ir euro³.

Vispirms Tiesa precizē, ka šis jēdziens neaprobežojas ar šīs politikas operacionālo īstenošanu, bet ietver arī normatīvu dimensiju, kuras nolūks ir garantēt euro kā vienotās valūtas statusu. Turpinot

¹ 2012. gada 5. decembra *Satzung des Hessischen Rundfunks über das Verfahren zur Leistung der Rundfunkbeiträge* (Hesenes federālās zemes sabiedriskās raidorganizācijas Noteikumi par apraides līdzmaksājuma samaksas kārtību) 10. panta 2. punkts.

² *Gesetz über die Deutsche Bundesbank* (Likums par Vācijas Federālo centrālo banku) redakcijā, kura publicēta 1992. gada 22. oktobrī (*BGBI.* 1992 I, 1782. lpp.) un kurā grozījumi izdarīti ar 2013. gada 4. jūlija likumu (*BGBI.* 2013 I, 1981. lpp.), 14. panta 1. punkta otrais teikums.

³ Saskaņā ar LESD 3. panta 1. punkta c) apakšpunktu, jo, pamatojoties uz LESD 2. panta 1. punktu, vienīgi Savienībai ir likumdošanas pilnvaras un pilnvaras pieņemt juridiski saistošus aktus šajā jomā.

tā norāda – ar to, ka vienīgi Eiropas Centrālās bankas un valstu centrālo banku emitētām banknotēm ir piešķirts “likumīga maksāšanas līdzekļa” statuss⁴, ir nostiprināts šo banknošu oficiālais statuss eurozonā, tādējādi izslēdzot to, ka arī uz citām banknotēm varētu tikt attiecināts šāds statuss. Šajā ziņā tā piebilst, ka jēdziens “likumīgs maksāšanas līdzeklis” attiecībā uz kādā valūtā denominētu maksāšanas līdzekli nozīmē to, ka šo maksāšanas līdzekli principā nedrīkst atteikties pieņemt tajā pašā valūtā denominēta parāda segšanai. Visbeidzot tā uzsver – tas, ka Savienības likumdevējs var noteikt pasākumus, kas nepieciešami euro kā vienotās valūtas izmantošanai⁵, atspoguļo prasību izveidot vienotus principus attiecībā uz visām dalībvalstīm, kuru naudas vienība ir euro, un palīdz īstenot Savienības monetārās politikas galveno mērķi, kas ir cenu stabilitātes uzturēšana.

Rezultātā Tiesa atzīst, ka vienīgi Savienības kompetencē ir precizēt euro banknošu kā likumīgā maksāšanas līdzekļa statusu. Šajā ziņā tā atgādina – ja Savienībai ir piešķirta ekskluzīva kompetence, dalībvalstis nedrīkst pieņemt vai atstāt spēkā šajā kompetencē ietilpstošu tiesību normu, pat apstākļos, kad Savienība savu ekskluzīvo kompetenci nav īstenojusi.

Tomēr Tiesa norāda, ka, lai nostiprinātu vai saglabātu euro banknošu kā likumīga maksāšanas līdzekļa statusu, nav nepieciešams noteikt absolūtu pienākumu pieņemt šīs banknotes kā maksāšanas līdzekli. Nav arī nepieciešams, lai Savienība izsmeloši un vienveidīgi noteiktu izņēmumus no šā principiālā pienākuma, ja vien vispārējais noteikums ir tāds, ka maksājumu ir iespējams veikt skaidrā naudā.

Līdz ar to Tiesa secina, ka dalībvalstīm, kuru naudas vienība ir euro, ir kompetence reglamentēt maksāšanas pienākumu izpildes kārtību, ja vien vispārējais noteikums ir tāds, ka maksājumu ir iespējams veikt skaidrā naudā, izmantojot šajā naudā denominētu valūtu. Tāad dalībvalsts var veikt pasākumu, ar kuru noteikts, ka tās valsts pārvaldes iestādēm ir pienākums pieņemt maksājumus skaidrā naudā, kas denominēta šajā valūtā.

Otrām kārtām, Tiesa norāda, ka euro banknošu un monētu kā likumīga maksāšanas līdzekļa statuss nozīmē, ka principā pastāv pienākums tās pieņemt. Tomēr tā precizē, ka dalībvalstis šo pienākumu principā var ierobežot sabiedrības interešu apsvērumu dēļ un ar nosacījumu, ka šie ierobežojumi ir samērīgi ar sasniedzamo sabiedrības interesēs esošo mērķi – tas it īpaši nozīmē, ka ir pieejami citi tiesiski līdzekļi naudas parādu segšanai.

Šajā ziņā Tiesa norāda, ka sabiedrības interesēm atbilst tas, ka attiecībā pret valsts iestādēm pastāvoši naudas parādi var tikt segti veidā, kas tām nerada nesaprātīgas izmaksas, kuras tām liegtu nodrošināt sniegtos pakalpojumus pēc iespējas lētāk. Līdz ar to sabiedrības interešu apsvērumi, kas saistīti ar nepieciešamību nodrošināt valsts varas uzlikta maksāšanas pienākuma izpildi, var attaisnot ierobežojumu veikt maksājumus skaidrā naudā, it īpaši tad, ja to maksātāju skaits, no kuriem parāds iekasējams, ir ļoti liels.

Tomēr *Bundesverwaltungsgericht* ziņā ir pārliecināties par to, vai šāds ierobežojums ir samērīgs ar mērķi iedarbīgi iekasēt apraides līdzmaksājumu, it īpaši – ņemot vērā to, ka var būt tā, ka ne visām personām, kurām tas ir jāmaksā, ir viegli pieejami alternatīvi tiesiski maksāšanas līdzekļi.

ATGĀDINĀJUMS. Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu ļauj dalībvalstu tiesām to tiesvedības ietvaros uzdot jautājumus Tiesai par Savienības tiesību interpretāciju vai Savienības akta spēkā esamību. Tiesa neiztiesā strīdus, ko izskata valstu tiesas. Valsts tiesai ir jāatrisina lieta saskaņā ar Tiesas nolēmumu. Šis nolēmums līdzīgā veidā ir saistošs citām valstu tiesām, kurām ir jāatrisina līdzīgas problēmas.

Neoficiāls dokuments plašsaziņas līdzekļu vajadzībām, kas Tiesai nav saistošs.

[Pilns sprieduma teksts](#) tiek publicēts CURIA tīmekļvietnē tā pasludināšanas dienā.

---

⁴ Euro banknošu kā likumīga maksāšanas līdzekļa statuss ir nostiprināts LESD 128. panta 1. punkta trešajā teikumā, Protokola (Nr. 4) par Eiropas Centrālo banku sistēmas statūtiem un Eiropas Centrālās bankas statūtiem (OV 2016, C 202, 230. lpp.) 16. panta pirmās daļas trešajā teikumā, kā arī Padomes Regulas (EK) Nr. 974/98 (1998. gada 3. maijs) par euro ieviešanu (OV 1998, L 139, 1. lpp.) 10. panta otrajā teikumā.

⁵ LESD 133. pants.

Kontaktpersona presei: Gitte Stadler ☎ (+352) 4303 3127
Sprieduma pasludināšanas attēli ir pieejami "[Europe by Satellite](#)" ☎ (+32) 2 2964106.